

Kierunkowe efekty kształcenia

nazwa kierunku studiów: biologia człowieka

poziom kształcenia: I stopień

profil kształcenia: ogólnoakademicki

suma 50 efektów: (21 wiedza; 19 umiejętności; 10 kompetencje społeczne)

Symbol	Kierunkowe efekty kształcenia dla studiów I stopnia kierunku biologia człowieka Po ukończeniu studiów I stopnia na kierunku biologia człowieka absolwent:	Odniesienie do efektów kształcenia dla obszaru nauk przyrodniczych
WIEDZA		
BC1_W01	Posiada wiedzę z zakresu chemii nieorganicznej a szczególnie organicznej. Definiuje i objaśnia podstawowe teorie i prawa chemiczne. Zna zasady nomenklatury związków chemicznych. Wykazuje znajomość opisu reakcji chemicznych za pomocą równań. Objaśnia zasady działania podstawowych przyrządów używanych w laboratorium chemicznym.	P1A_W03 P1A_W07
BC1_W02	Posiada podstawową wiedzę z tych dziedzin fizyki, które mają związek ze zjawiskami przyrodniczymi lub z działaniem aparatury badawczej stosowanej w biologii. Zna budowę przyrządów służących do pomiaru podstawowych wielkości fizycznych i rozumie zasady ich działania.	P1A_W03 P1A_W07
BC1_W03	Posiada wiedzę z zakresu wybranych działów matematyki (szczególnie rachunku prawdopodobieństwa). Rozumie, jak duże jest znaczenie matematyki i metod statystycznych w opisie i interpretacji zjawisk oraz procesów przyrodniczych.	P1A_W02
BC1_W04	Rozróżnia i wybiera właściwe technologie informacyjne niezbędne w tworzeniu baz danych, opracowaniu statystycznym i graficznym danych oraz w pozyskiwaniu i przetwarzaniu informacji. Zna zasady tworzenia prezentacji multimedialnych.	P1A_W06
BC1_W05	Rozumie biochemiczne podstawy funkcjonowania organizmów na każdym poziomie organizacyjnym (od struktur komórki do organizmu) i taksonomicznym. Objaśnia molekularne podłoże chorób infekcyjnych i genetycznych oraz opisuje mechanizmy odporności swoistej.	P1A_W01 P1A_W04
BC1_W06	Opisuje budowę organizmów pro- i eukariotycznych oraz ich elementów na każdym poziomie organizacyjnym. Wyjaśnia zmiany ewolucyjne w ich budowie anatomicznej w kontekście zmieniających się warunków środowiskowych.	P1A_W01 P1A_W04 P1A_W05
BC1_W07	Zna podstawowe procesy fizjologiczne komórek oraz funkcjonowanie tkanek oraz narządów roślin i zwierząt, ze szczególnym uwzględnieniem człowieka. Objaśnia związki między budową i funkcją poszczególnych organów człowieka i zwierząt. Rozumie, że zróżnicowanie organizmów oraz budowy i funkcji ich elementów jest efektem realizowania potencjału genetycznego w różnych warunkach środowiskowych.	P1A_W01 P1A_W04 P1A_W05
BC1_W08	Ma wiedzę w zakresie możliwości rozmnażania się płciowego i bezpłciowego organizmów na wszystkich poziomach taksonomicznych. Rozumie proces gametogenezy i opisuje etapy ontogenezy pre- i postnatalnej głównych taksonów zwierząt i człowieka. Objaśnia zmiany ewolucyjne w tym zakresie w aspekcie	P1A_W01 P1A_W04 P1A_W05

	uwarunkowań środowiskowych.	
BC1_W09	Zna podstawowe prawa i zagadnienia związane z genetyką klasyczną i podstawami dziedziczenia. Odróżnia mechanizmy dziedziczenia cech ilościowych i jakościowych, a także objaśnia zasady przewidywania zróżnicowania cech potomstwa. Rozumie znaczenie polimorfizmu genetycznego. Zna podstawowe prawa genetyki populacji i objaśnia ich związki z teorią ewolucji. Zna podstawy genomiki.	P1A_W01 P1A_W04 P1A_W05
BC1_W10	Zna historię powstawania Ziemi i skorupy ziemskiej. Rozumie, że wytwory geologiczne powstały w określonym czasie i warunkach. Rozpoznaje najważniejsze minerały i przypisuje je do odpowiedniej epoki geologicznej.	P1A_W01 P1A_W04 P1A_W05
BC1_W11	Wskazuje pozycję systematyczną i chronologiczną najważniejszych form wymarłych roślin i zwierząt. Opisuje ich budowę anatomiczną i wyjaśnia związki z warunkami środowiskowymi. Wymienia najważniejsze etapy filogenezy zwierząt i człowieka.	P1A_W01 P1A_W04 P1A_W05
BC1_W12	Zna podstawowe rodzaje i zasady systematyki oraz taksony roślin i zwierząt. Opisuje podstawowe taksony zwierząt, szczególnie Naczelnych, w aspekcie ewolucyjnym.	P1A_W01 P1A_W04 P1A_W05
BC1_W13	Zna teorie wyjaśniające powstanie życia na Ziemi. Opisuje historię rozwoju ewolucjonizmu. Zna dowody ewolucji z zakresu paleontologii, anatomii porównawczej, embriologii, biochemii. Zna i rozumie podstawowe mechanizmy i prawa ewolucji oraz mikroewolucji, wyjaśnia zasady doboru naturalnego i płciowego. Opisuje mechanizm specjacji. Wyjaśnia i opisuje zróżnicowanie budowy i zachowań człowieka w czasie i w przestrzeni. Zna i rozumie złożone reguły funkcjonowania człowieka w społeczeństwie i wyjaśnia je w kategoriach biologicznych.	P1A_W01 P1A_W04 P1A_W05
BC1_W14	Rozumie podłoże i objaśnia fundamentalne znaczenie zmienności biologicznej (bioróżnorodności). Wyjaśnia jej związki z czynnikami środowiska przyrody nieożywionej (obieg wody, pierwiastków, klimat, etc.) i ożywionej.	P1A_W01 P1A_W04 P1A_W05
BC1_W15	Zna podstawowe pojęcia z zakresu ekologii i poziomy organizacji systemów ekologicznych. Identyfikuje problemy i czynniki wpływające na dynamikę zmian lub degradację ekosystemów (ze szczególnym uwzględnieniem antropopresji). Zna podstawy organizacyjne i prawne ochrony przyrody i środowiska, w Polsce i w Unii Europejskiej.	P1A_W01 P1A_W04 P1A_W05 P1A_W08
BC1_W16	Opisuje historię rozwoju antropologii fizycznej (biologii człowieka) i kulturowej oraz rozwój metod badawczych. Nazywa i opisuje podstawowe działy antropologii oraz objaśnia jej związki z innymi dyscyplinami przyrodniczymi i humanistycznymi.	P1A_W01 P1A_W04 P1A_W05 P1A_W08
BC1_W17	Zna ogólne zasady ekonomii i marketingu. Zna różne formy indywidualnej działalności gospodarczej (w tym opodatkowania), sposoby organizacji pracy oraz marketingu w tym zakresie.	P1A_W11
BC1_W18	Wskazuje i wybiera najbardziej przydatne techniki, narzędzia i materiały w badaniach biologicznych, szczególnie w antropometrii. Zna zasady i metody pozyskiwania, konserwowania, barwienia, kolekcjonowania oraz opisu eksponatów i zbiorów przyrodniczych.	P1A_W07
BC1_W19	Rozumie podstawowe zjawiska i procesy przyrodnicze oraz ich związki z licznymi dyscyplinami pokrewnymi. Zna osiągnięcia i historię rozwoju nauk biologicznych, w tym antropologii oraz	P1A_W01 P1A_W08

	metod badawczych. Wskazuje możliwości praktycznego wykorzystania zdobytej wiedzy w życiu społeczno-gospodarczym. Rozumie zagrożenia i problemy etyczno-moralne związane z rozwojem biologii.	
BC1_W20	Zna i rozumie najważniejsze zasady prawa, ochrony własności intelektualnej i przemysłowej. Potrafi zgodnie z prawem korzystać z zasobów bibliotecznych i patentowych oraz internetowych baz danych. Zna podstawowe aspekty prawne i etyczne dotyczące dobrostanu zwierząt. Rozumie zasady działania komisji bioetycznych.	P1A_W10
BC1_W21	Zna podstawowe zasady BHP, szczególnie w zakresie postępowania z chemikaliami. Rozumie zasady ergonomii. Wskazuje zagrożenia biologiczne, chemiczne i fizyczne w swoim otoczeniu. Zna zasady pierwszej pomocy przedmedycznej.	P1A_W09
UMIEJĘTNOŚCI		
BC1_U01	Przeprowadza proste reakcje chemiczne i wykonuje analizy ilościowe i jakościowe. Sporządza roztwory o określonych stężeniach i wykonuje stosowne obliczenia. Sprawnie i bezpiecznie posługuje się przyrządami używanymi w laboratorium chemicznym lub biochemicznym.	P1A_U01 P1A_U04 P1A_U06
BC1_U02	Potrafi zmierzyć potrzebne wielkości fizyczne i wykonać stosowne obliczenia. Sprawnie i bezpiecznie posługuje się przyrządami pomiarowymi.	P1A_U01 P1A_U06
BC1_U03	Sprawnie przeprowadza obliczenia matematyczne. Stosuje metody statystyki elementarnej i matematycznej do analizy danych, opisu zjawisk i testowania hipotez.	P1A_U05
BC1_U04	Stosuje właściwe technologie informacyjne w tworzeniu baz danych, opracowaniu statystycznym i graficznym danych oraz w pozyskiwaniu i przetwarzaniu informacji. Tworzy prezentacje multimedialne.	P1A_U03 P1A_U05
BC1_U05	Planuje i wykonuje pod kierunkiem opiekuna naukowego proste zadania badawcze z zakresu antropologii. Potrafi sporządzać zestawienia wyników, przetwarzać i analizować dane z wykorzystaniem technologii informatycznych.	P1A_U04 P1A_U05
BC1_U06	Prawidłowo przeprowadza pomiary antropometryczne i obserwacje w terenie. Interpretuje i omawia, wykorzystując terminologię naukową w zakresie antropologii, wyniki wykonywanych zadań badawczych. Sporządza adekwatne wnioski.	P1A_U04 P1A_U06 P1A_U07 P1A_U08
BC1_U07	Analizuje rozwój fizyczny i motoryczny dzieci, właściwie ocenia nieprawidłowości rozwoju i budowy ciała.	P1A_U01 P1A_U04
BC1_U08	Analizuje genetyczne i środowiskowe uwarunkowania budowy i funkcji organizmu człowieka oraz jego elementów. Projektuje i sporządza modele krzyżowania osobników o różnych cechach i na tej podstawie przewiduje ich wystąpienie różnych cech potomstwa. Wykorzystuje metody obliczeń stosowane w genetyce populacyjnej do modelowania składu genetycznego populacji.	P1A_U01 P1A_U07
BC1_U09	Rozpoznaje i klasyfikuje skały na podstawie ich cech fizycznych i chemicznych. Określa ich chronologię i na tej podstawie datuje towarzyszące im formy życia.	P1A_U06 P1A_U07
BC1_U10	Praktycznie rozpoznaje (oznacza) przynależność rodzajową lub gatunkową na podstawie morfologii i z wykorzystaniem odpowiednich kluczy do oznaczania. Interpretuje przynależność	P1A_U01 P1A_U03 P1A_U06

	taksonomiczną w kontekście ewolucyjnym.	
BC1_U11	Obserwuje i ocenia wpływ czynników środowiskowych na organizm, populację i biocenozę. Interpretuje zależności między poszczególnymi elementami ekosystemu i ich powiązania z warunkami klimatycznymi oraz położeniem geograficznym. Identyfikuje zagrożenia środowiska naturalnego. Ocenia wszystkie elementy trybu życia człowieka pod kątem ich wpływu na zdrowie. Na podstawie wyznaczników stresu fizjologicznego, potrafi ocenić tryb życia i warunki ekonomiczne w populacjach pradziejowych.	P1A_U06 P1A_U07
BC1_U12	Podjmuje właściwe decyzje o doborze biologicznych i antropologicznych technik badawczych i potrafi je zastosować w praktyce.	P1A_U06
BC1_U13	Prawidłowo planuje organizację i przebieg badań terenowych – w tym celu wykorzystuje wiedzę z zakresu ekonomii i marketingu oraz podstaw prawa. Umie przedstawić i wykorzystać zdobytą wiedzę we współpracy z przedstawicielami nauk medycznych i innych nauk o życiu a także z przemysłem i w ochronie środowiska.	P1A_U08 P1A_U09 P1A_U10
BC1_U14	Uczy się samodzielnie w sposób ukierunkowany.	P1A_U11
BC1_U15	Prawidłowo interpretuje i stosuje przepisy prawne dotyczące organizacji i przedstawiania wyników badań. Stosuje zasady BHP i ergonomii w laboratoriach i w pracy terenowej. Potrafi dokonać analizy ekonomicznej kosztów planowanych badań terenowych lub obserwacji.	P1A_U06
BC1_U16	Czyta ze zrozumieniem literaturę z zakresu antropologii i dyscyplin pokrewnych w języku polskim i obcym. Formułuje argumenty dotyczące etycznych i moralnych problemów nowoczesnej biologii i antropologii. Dyskutuje o możliwościach rozwiązania niektórych problemów. Krytycznie ocenia informacje dotyczące biologii człowieka podawane w mass-mediach.	P1A_U02 P1A_U07 P1A_U08
BC1_U17	Wykorzystuje wszelkie dostępne źródła informacji, w tym elektroniczne, do nauki, przygotowania wystąpień, referatów problemowych, planowania działalności badawczej .	P1A_U03 P1A_U09
BC1_U18	Posiada umiejętność przygotowania prac pisemnych (sprawozdania, projektu, referatu), a także ustnego wystąpienia i prezentowania zagadnień (również własnych poglądów) związanych z biologią człowieka, także przy wykorzystaniu źródeł obcojęzycznych.	P1A_U09 P1A_U10
BC1_U19	Potrafi posługiwać się językiem obcym specjalistycznym z zakresu biologii i dyscyplin pokrewnych na poziomie B2.	P1A_U012
KOMPETENCJE		
BC1_K01	Jest chętny do systematycznej aktualizacji wiedzy z zakresu biologii, a szczególnie antropologii i dyscyplin pokrewnych i świadomy potrzeby uzupełniania wiedzy przez całe życie. Jest aktywny w podnoszeniu swoich kwalifikacji na drodze kursów i szkoleń specjalistycznych.	P1A_K01 P1A_K05 P1A_K07
BC1_K02	Jest świadomy efektów pracy w grupie i zdolny do kierowania zespołem oraz współpracy. Potrafi organizować badania terenowe, myśląc kreatywnie i kierując się zasadami prawa i ekonomii.	P1A_K02 P1A_K03 P1A_K08
BC1_K03	Planuje zadania badawcze dostosowując je do warunków, posiadanego sprzętu i możliwości, jednocześnie określając priorytety zadania.	P1A_K03 P1A_K08
BC1_K04	Jest wrażliwy na przyrodę jako zbiór wartości poznawczych,	P1A_K03

	estetycznych, edukacyjnych, ekonomicznych oraz walorów turystycznych i aktywnie propaguje jej ochronę. Promuje dbałość o jakość i przyszłość środowiska naturalnego. Aktywnie propaguje zachowania prozdrowotne i proekologiczne.	P1A_K04
BC1_K05	Chętnie współpracuje instytucjami, urzędami i organizacjami pozarządowymi w zakresie ochrony bioróżnorodności, a szczególnie zmniejszania skutków antropopresji.	P1A_K02
BC1_K06	Jest świadomy zagrożeń dla zdrowia ludzi i zwierząt wynikających z postępu cywilizacyjnego. Dostrzega potrzebę stałego samokształcenia w tym zakresie i wspiera idee i działania proekologiczne.	P1A_K01 P1A_K03 P1A_K05
BC1_K07	Właściwie postrzega zróżnicowanie anatomiczne, behawioralne oraz kulturowe, wewnątrz- i międzypopulacyjne człowieka. Jest przygotowany i chętny do trudnych dyskusji na ten temat i zgodnie z zasadami etyki promuje równość wszystkich ludzi.	P1A_K03 P1A_K04
BC1_K08	Wykazuje odpowiedzialność i dbałość o powierzony sprzęt, okazy przyrodnicze i zabytki archeologiczne.	P1A_K03
BC1_K09	Szanuje pracę innych i jest zorientowany na efektywną i bezpieczną współpracę. Dbą o bezpieczeństwo pracy własnej i innych.	P1A_K06
BC1_K10	W oparciu o zdobytą wiedzę, jest zdolny do prowadzenia działalności gospodarczej z wykorzystaniem nowoczesnych metod stosowanych w biologii człowieka. Jest kreatywny i działa w sposób przedsiębiorczy.	P1A_K08

Objaśnienia oznaczeń w symbolach:

BC - kierunkowe efekty kształcenia na kierunku biologia człowieka

1 - studia pierwszego stopnia

W – kategoria wiedzy

U – kategoria umiejętności

K – kategoria kompetencji społecznych

01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

P - obszar kształcenia w zakresie nauk przyrodniczych

A – profil ogólnoakademicki